

Inserati se sprejemajo in velja trisopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat.
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopis

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicijska na Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " "
za četrt leta . . . 2 " "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. — kr.
za pol leta . . . 4 " "
za četrt leta . . . 2 " "

V Ljubljani na dom pošiljanje velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Bregu hišna števil. 190.

Izhaja potrikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Jugoslovansko bojišče.

Naši Turki so silno veseli, da se je moral general Černajev pomakniti proti meji srbski, namesto da bi bili Srbi s svojo vojsko prodrli v Serajevo in Sofijo. Tudi so z nekakim zadostenjem poročali, da je bila vojska njegova od Turkov tepena. „Vaterlandu“ se pa iz Zemuna telegrafuje, da je v soboto 22. t. m. Černajev premagal Osmana-pašo in da le desni oddelek Lešjaninov je bil kriv, da Osmana niso zajeli in pritisnili proti Donavi. Černajev zaradi tega neki zahteva, da se Lešjaninu vzame poveljništvo. Neki drug telegram naznanja, da so Srbi po hudi in trdovratni bitvi 25. t. m. vzeli tudi Belino; zadnja poročila tudi to potrjujejo.

Turka je veliko, to se ne sme pozabiti. Zlasti kedar — kar se je po novih poročilih že zgodilo — razpno Mohamedov zeleni prapor, bodo šli vsi mohamedanci v boj in iz Azije in celó Afrike jih utegne privreti v Evropo kakor kobilic. Tega boja se tudi zelo bojé, vsi drugoverci v Turčiji trepetajo pred trenutkom, ko se bo začelo občno klanje. Da bi taka sila turška ne vgonobila Srbov, če se še tako hrabro branijo, tega ni misliti. Toda ravno potem, če bi imeli Srbi povsod nesrečo, se bo zgodilo nasprotno od tega, kar turški prijatelji mislijo, namreč Rusija bo prisiljena priti jim na pomoč. Navdušenost za Srbe je v Rusiji čedalje večja, malo manjka, da ne izkipi. Tudi Avstrija bo morala iti v Bosno že zaradi lastne varnosti. Srbska reč tedaj ne stoji nikakor tako slabo, kakor si sovražniki Slovanov domišljujejo.

O Črnogorcih so poročali listi iz turških

virov, da jih je Muktar-paša pred Nevesinjem potolkel in nazaj na Gačko zagnal. Pa tudi ta novica, čeravno so bili Turki v večini, se ne potrjuje, marveč laški in drugi listi, ki imajo svoje dopisnike v črnogorskem taboru, poročajo, da je bil Muktar-paša pobit in velik del njegove armade tako zajezen, da se je najbrže do danes že podal. Pri Podgorici, od koder so Turki naznanjali velike zmage, v katerih so Črnogorce razkropili, so bili Kučjanci na treh straneh zagrabljeni po Turkih, a držali so se hrabro in s pomočjo Črnogorcev so sovražnike na vseh krajih nazaj vrgli ter jih toliko pobili, da so cele tri dni mrtve pobirali in pokopavali. — Važna je menda tudi novica, da je bil avstrijski poslanec Thömel iz stana črnogorskega poklican na Dunaj, kamor se je že tudi podal. Ladija, ki ga je do Trsta pripeljala, ga tam čaka, tedaj bo naglo nazaj prišel. Da so poročila iz črnogorskega tabora tako redka, temu največji vzrok utegne biti to, da je knez odpravil dal vse časnikarske poročevalce razen slovenskih; zaradi slabe zveze pa tudi ti ne morejo tako naglo pošiljati svojih poročil, kakor bi jih, če bi imeli telegraf pri rokah. Vrh tega knez sam ne pusti veliko pisati o svojih četah.

Iz Carigrada je prišla telegrafična novica, ki zopet jako čuden svet meče na Andrassyja in njegove Madjare. Avstrijski poslanec v Carigradu je namreč obrnil se nujno do turške vlade, naj ne pusti, da bi se napravila ogerska legija. Po tej novici sklepajo so tedaj Madjari hoteli svojemu azijskemu bratu na pomoč pošiljati kar cele legije, ne pa, kakor se je do zdaj godilo, preoblačiti se v turško obleko in tako pomagati Turkom. Kaj bo rekla Srbija, kaj Rusija k temu! —

Zanimivo je tudi to, da je ladija „Paul“ pripeljala 12. t. m. ponoči na meji pri Kobasu v več privezanih barkah Turkom streljiva in Wenzlovih pušek. To so Srbi skazali s tem, da so pri Beljini pri padlih Turkih našli več takih pušek.

O turških grozovitostih so poročila čedalje strašnejša, človek se jih ne upa zapisati, ker se boji za čutnice bralcev. Tako n. pr. so Turki, ko so bili v bitvi pri Bjelini dobro našeškani, divjali po tistem delu mesta, kjer bivajo kristjani, palili hiše, ropoli in morili. Otroke so žive v ogenj metali, petnajst Turkov je javno oskrunilo neko dekle, katero so potem v ogenj vrgli. — Pa so ljudje še pri nas, ki se za tako zverino potezajo.

Zadnje novice se glasé, da je Antič, ki se je v poslednjih bojih posebno odlikoval in Turke na vseh krajih potolkel, prevzel poveljstvo Zachovega oddelka. Zach se je neki zavoljo bolehnosti (bil je namreč v neki bitvi ranjen) podal v glavni stan h knezu.

General Černajev zahteva strogo tajnost o načrtu svojem, ki menda meri na Vidin; zato tudi časnikarski poročevalci ne morejo na kraje vojske in svet ne zvé prav, kaj se godi. — Avstrija je zdaj dovolila, da smejo ruski zdravniki s svojimi pripravami iti skoz njene dežele v Srbijo. V Belgradu je veliko ranjenih Srbov, pa tudi Turkov po zdravnišnicah.

Turki tudi avstrijskih mej ne respektirajo. Od več krajev je namreč slišati o silovitostih, ktere delajo avstrijskim podložnim ne le na turški, ampak tudi na avstrijski zemlji. Iz tega je sklepati, da bi se, če bi premagali notranje sovražnike, malo brigali za mejo in postali nevarni avstrijskim prebivalcem.

Par dni iz življenja slovenskega vrednika.

(Humoreska, pa bolj za jok, ko za smeh.)

(Dalje.)

Ravno je oddal zadnji listič; zdaj malo vstane in steguje skrčeni život. „Še sto in dvajset vrst, prosim“, se oglasi prvi stavec, „potem bo dosti!“

Še sto in dvajset vrst! Grozno število! Kje jih vzeti! Glava je prazna, roka vtrujena, vrh tega leži na mizi kup s krtačo odtisnjenih dolgih papirnatih trakov, kateri čakajo višnjevega svinčnika. — Sto in dvajset vrst še! Ubogi vrednik premišlja, kaj se je v mestu ali v deželi kje zgodilo, v giba, kaj se utegne pripetiti prihodnje dni, si skliče v spomin društva, narodna in nasprotna. A z vsem trudom, z vsem preroškim duhom ne spravi več ko petdeset vrst na papir. Nekaj je že, stavci imajo za kako dobro uro gradiva. Zdaj na popravljanje! Morda se v sestavke že stavljené dá kje še vriniti kak stavec, kam pritisniti kaka opomba, morda celó med branjem kaka porabljava misel šine v glavo, ki bo dala toliko

in toliko vrst. Oči leté čez vglobljen odtis, prazen rob ob kraju se polni z višnjevim znamenji — in res! konec prvega članka dobí še kakih 30 vrst dolg rep. Ravno tako se vrine drugam nekoliko vrst in na par krajih najde prilika za primerno opombo vredništva.

Čez poldrugo uro je vse prebrano, prvi stavec spusti izurjene oči po odtisih in čez par minut izusti:

„Še kakih trideset vrst, potem bo polno!“

Požrešna, nikdar ne nasitljiva zver, ta stavec! Še trideset vrst hočeš stresti iz vrednikovih možgan, ki so tako prazni že, kakor žep kmeta, ko gre iz davkarije plačavši z zadnjim polkrajcarjem svoj davek. A kaj more stavec zato! List ne more imeti nikjer praznega prostora. Vračunjeno pa je že vse, inserati, mrtvi, žitna cena, javne dražbe. Stoj! nekaj še manjka. „Listnica vredništva“. Srečna misel! Tu se dá pisati pod izmišljenimi črkami še kaj. Za dva je gradivo, vrednik se spomni zjutraj mu došli pisem, namreč onega, v katerem žuga nekdo s pravdo, in družega, v katerem ponuja nekdo pesmi. Odgovora tema dasta res nekaj čez dvajset vrst, da-si bi bila od-

pravljena lahko s petimi vrstami; ostali prostor izpolni se s pogovori, ktere se ozirajo na pisma, na pr. „G. C. B. v M. Vaše poslano prejeli, a zavoljo premozege gradiva v današnji list ni moglo! Prihodnjič!“ — To je sicer verjetna laž, to vé vrednik, to sumijo stavci, a ti so molčeči in ta na pol laž izpolni prostor.

„Zdaj bo dosti“, oznani prvi stavec in odvali s tem težak kamen s srca vrednikovega, ki zdaj z nekoliko ložjo vestjo prebere še zadnji del korekture. Ko je z vsem gotov, hoče oditi, a na duhu in telesu polomljenemu doní še strašna beseda prvega stavca na uho:

„Jutri bom brž potreboval rokopisa za kaki dve strani. Podlistek je tu, tedaj prosim le kakih pet sto vrst do osmih.“

Vrednik ne reče nič, kakor s pobito in zabuhlo besedo: „že dobro!“ — potem odide. Tedaj zjutraj naj pripravi kakih pet sto vrst! Kje jih bo vzel tako vtrujeni in danes tako zrešetani duh, kako bo pisala roka, ko je telo vtrujeno, da bi se najraje vleglo v jamico — za zmiraj! Toda kar mora biti, mora biti, ne bo drugače, ko da se po kratkem odpočitku zopet vsede in piše. Pač, še je pomoč! Saj so

Politični pregled.

V Ljubljani, 28. julija.

Avstrijske dežele.

Dunajski listi lažejo, da bosenski katoličani podpirajo Turke z orožjem in denarjem; o zedinjenju s Srbijo boje nočejo nič vedeti, ampak da želé z Avstrijo združeni biti. Že zadnjič smo povedali, da berolinska uradna „Post“ je Bosno ponujala Avstriji in priporočala vstanovitev zveznih držav podonavskih pod pokroviteljstvom avstrijskim. Ravno to svetuje tudi angleški list „World“, knez Bismark pa neki o tem noče nič vedeti in želi, da bi na Turškem vse ostalo pri starem, in da bo toliko časa Avstriji prijatelj, dokler Avstrija ne pospešuje slovanske politike. To je prav verjetno, ker Bismark ne želi krepke in močne Avstrije in je ne sme želeči. Dokler bo pa Avstrija s svojimi 16 milijoni „Slovanov“ podpirala protislovansko politiko, se ne bode okrepila, ampak bo čedalje bolj oslabela. Prava politika avstrijska o vprašanju turškem zamore biti le slovanska. Nemčurji in Madjari se temu pač hudo upirajo in Madjari že protestujejo zoper zedinjenje Bosne z deželami slovanskimi; pa pravi politikar mora gledati na občni blagor, ne pa na to, kaj je tej ali uni peščici ljudi všeč.

„Presse“ poroča, da se v Carigradu snuje četa madjarskih prostovoljcev, katero je turška vlada že sprejela v svojo armado. Če se ta novica potrdi, prišlo bo naše cesarstvo po narodu madjarskem zopet v neljube zadrege.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane, 26. julija. (Vabilo k občnemu zboru Cecilijnega društva.) Cecilijno društvo, kateremu predsednik je znani ženijalni skladatelj cerkveni, dr. Franc Witt, ima glavni namen, staro površno navado pri petju opustiti in pospeševati pravo cerkveno petje. Vsako drugo leto napravi društvo velikansko muzikalno svečanost, ki se bo letos prvokrat vršila na zemlji avstrijski, v prijaznem Gradcu 29., 30. in 31. avg. pod vodstvom stolnega kapelnika ratisbonskega, dr. Fr. H. Habera. Komur je količkaj mogoče, naj se vdeleži te svečanosti, na katero zlasti opozorujemo č. gg. duhovnike, organiste, učitelje in prijatelje muzike sploh. Nemške in avstrijske železnice so vožnjo za tretjino znižale

za vse tiste, ki se na železnici izkažejo s karto, da popotujejo k tej nenavadni svečanosti. Te karte veljajo po goldinarji in se po poštni nakaznici dobe pri g. dr. Francetu Fraidlu v duhovskem semenišču v Gradcu. S to karto se zamore brezplačno vdeležiti vseh shodov in zborovanj. Program se glasi: 27., 28. in 29. avgusta poskušnje. Na večer v torek 29. avgusta ob 6. uri v predmestni cerkvi sv. Andreja križevi pot, zložil Witt; ob 8. uri pozdrav gostov in skupna zabava. V sredo, 30. avgusta ob 7. uri zjutraj peta maša v stolnici, pri kateri se bode pel Gregorijev koral in skladbe Greitha in Mittererja. Ob 8 $\frac{1}{2}$ uri velika maša; pel se bo koral in skladbe Wittove, šesteroglasna maša papeža Marcela (Missa papae Marcelli) od Palestrina in Te Deum od Witta. Po maši bo slovesno zborovanje v obednici semeniški z raznimi govori, pa brez razprav. Ob 3. uri popoldne Večernice, pri katerih se bodo slišale skladbe Vittoria, Bernabeia, Carola Andrea, Lud. Viadona, Stemelija in Aneria. Brž potem bo prvo zborovanje udov. Ob 6. uri zvečer pa bo cerkven koncert, pri katerem se bodo slišale skladbe, ki so jih zložili Aiblinger, J. Förster, Witt, Könen, Habert, Proske, Stehle, Haller. Ob 8. uri skupna zabava. — V četrtek 31. avg. ob 7. uri zjutraj črna maša za štiri glasove in pozavno od Hallerja. Ob 9. uri velika maša, skladba od C. Porta, Or. di Lasso, Witta in Gregorijev koral. Po maši bo drugo zborovanje družbenikov. Ob 6. uri zvečer cerkven koncert, skladbe od Vittoria, Giov. Croce, Gabrieli, Palestrina, Viadana, Reinerja, Fuxa, Or. di Lasso, Giovannelli, Aichinger. Ob 8. uri skupna zabava.

Natančni program se bode vsakemu deležniku poslal; pri skupnih zabavah bo petje in godba po starih in novih vižah namešano s šaljivimi muzikaličnimi dogodki.

Dasi je v naši lepi kranjski deželi gledé cerkvenega petja še mnogo razvad, — opominimo le na grde vdarce, posvetne marše spodtakljive za hišo božjo, nespodobne napeve nekterih skladateljev, — moramo vendar pohvalno omeniti, da je naša stolnica v celej Avstriji ena najprvih cerkev, v kateri si že skoro skoz 10 let prizadevajo petje vrediti po pravem cerkvenem duhu. Da se bo pa ta duh tudi drugod čedalje bolj razširjal, moral bi knezoškofijski ordinarijat strogo prepovedati

prej naštete razvade, potem pa morebiti zvesto novo orglarske šole, o kateri se je že veliko govorilo, in ki je sedaj tem potrebnejša, ker se pripravnikom učiteljskim ni treba več učiti godbe, pospeševati pravo cerkveno petje in godbo. Kako se vse to najlaglje zgodi, to se pretresa pri takih zborih Cecilijnega društva, zato vsem prijateljem petja cerkvenega zakličemo: Vdeležite se tega zborovanja 29., 30. in 31. avgusta v Gradcu!

Z Jesenic, 27. julija. Ni še minulo leto — bilo je lani 12. septembra, ko se je jeseniški trg odlikoval v praznični obleki veselja, radosti. Zvonovi so doneli, možnarji pokali; — po ulicah si videl krasne slavoloke z znamenitimi napisi; ljudstva se je trlo, kakor nikdar poprej; zbrala se je lepa množica kranjskih duhovnov. Kamor pogledaš, vidiš veselje, kar čuješ, je izraz srčne radosti. Zakaj? — Gospod Jernej Bizjak, trideset let goreč župnik na Jesenicah, je obhajal svojo zlato mašo: njemu je veljala vsa priprava, njemu občna radost in veselje. —

Ali glej danes! Tudi danes pojó zvonovi: ali njihovi glasovi se le pretužno odmevajo po ozki dolini; ljudstva je veliko, neizrečeno veliko — duhovnikov je prišlo tudi danes v trg do 30, kakor lani ob zlati maši — ali vsacemu bereš na obrazu žalost, bridkost, vse je nemo, pobito, potrto; ni ga slavoloka, ni ga napisa, pač pa vidiš črno obleko — izraz velike žalosti, ki se je vselila v log, ki se je bil malo poprej topil v toliki radosti. — Od kod pač tolika prememba?

Glej, spreved se pomika proti cerkvi — črno rakev — trugo nesó — nesó k pogrebu istega blazega gospoda Jerneja. Jeseničani so prišli svojemu ljubljenu očetu skazat zadnjo čast: nemila smrt ga jim je le prezgodaj pokosila, akoravno ga je še le v visoki starosti doletela. —

Da, res, danes so prav očitno pokazali Jeseničani, koliko spoštovanje, kako ljubezen so gojili v svojem srcu do prečastitega ranjcega gospoda. Akoravno je bilo najlepše vreme, akoravno imajo ljudje še dela veliko, so vendar prihiteli k pogrebu v tacem številu, da jih cerkev ni mogla sprejeti v svoje prostore. In ko so vis. čast. gosp. dekan begunški v svojem govoru omenili, kako izvrsten, kako goreč in dobrotljiv duhoven pastir so bili faranom, kolike dobrote so delili na duši in na telesu več nego trideset let jeseniškim faranom, koliko

obljubljeni že trije članki. Vendar treba gotovosti, da ne bo trdil na vse kraje razrešitanih možgan po nepotrebnem.

Že je napočila noč, tedaj hitro k onim gospodom, ki so članke obljubili. Prazna pot! Prvega ni še doma, drugi se je na poti premrazil in tretji pravi, da za teden dni ni pričakovati od njega ničesar, ker ima zdaj nekaj važnejšega in silnejšega opraviti. Poln obupa se podá vrednik v gostilno in okreпча svoj život s pičlo jedjo in pijačo, a tudi to mu ne diši, potem se pa spravi nad časnike istega dneva došle. Oči ga sklé, vsaka črka je za-nje, ki so jih danes že toliko tisučev videle, zbadajoča igla, a vendar jim ne more, ne sme počitka privoščiti, kajti številka „500“ stoji preté vedno pred njimi. Tako nabere iz različnih časnikov nekaj v izpraznjene možgane s trudom takim, kakor nabira otročiček bosih nog po ravno požeti njivi klasje, potem gre v družino, v kateri je pa jako molčeč in občutljiv, zlasti ker ga dregajo z interpelacijami njegov list zadevajočimi. Zato pobere kmalo kopita in gre domu; tu se vsede in piše tako dolgo, da mu oči odpovedo pokorščino; potem pa gre v

posteljo nadjajoč se mirnega in okrepečalnega spanja. Prazna nada! Komaj je zaspal, že ga trpinčijo strašne sanje v podobi tiskarskega dečka, ki v enomer zahteva rokopisa. Tudi druge dogodbe preteklega dne gredo v sanjah v procesiji memo njega, — z eno besedo: zjutraj vstane revež vtujen in zbeگان bolj nego se je bil vlegel počitka iskaje. Kaj bo, če bo ta dan enak včerajšnjemu!

Ko se še napravlja, prinese dekla dve pismi, rekoč, da sta ju dva fanta prinesla. Radoveden ju odpre. V prvem je spis gospoda B., v drugem obljubljeni članek gospoda C.; oba pravita, da sta ju spisala, čeravno prav težko, le ker ju je vrednik prosit prišel.

„Da bi bil to vedel“, renči vrednik, „bi bil nocoj vse drugače spal. Zdaj imam pa tri članke, ktereга bom dal v list? Vsi ne morejo priti, toraj naj ostane moj za priličen čas.“

Brž jame brati članka, da bi odločil, kater ima priti na prvo mesto. Eden mu ni prav po volji, a ker vé, da je pisatelj zeló občutljiv in zameran, ga pusti, kakor je, in zapiše na-nj: „drugi članek“.

V tem stopi tiskarski deček in pomoli

vredniku polo popisaneга papirja. „Tu je članek gospoda A., ki so ga kar v tiskarnico poslali. Želijo, da bi jutri prišel v list, ker je sila, zato so ga tudi ponoči pisali.“

Tedaj še en članek! Lepa je ta! Sinoči ne enega, danes naj bi pa vadljaj, kateri izmed štirih ima prej na vrsto priti.“ Tako si misli vrednik, v naglici bere prineseni spis in ga dá, ker je res važen ter dobro pisan, dečku nazaj; vrh tega mu izroči še oni članek, ki je bil za prvo mesto namenjen; svojega in onega, ktereга je bil odločil za drugega, položi na stran za drugi list. Deček odide in brž za njim pride pismonoša, ki položi več pisem, med njimi nekaj rekomaudiranih, na mizo. Vrednik podpiše prijemnice in jame odpirati pisma. Prvih pet je od znanih dopisnikov, trije so od drugih, v rekomandiranih pismih so spisi za „podlistek“, ki vsi najdejo še prostor v predalu že do vrha z enakim blagom napolnjenem. „Predno bodo vsi „podlistki“ na vrsto prišli“, mrmra odpirajoč drugi list, „bomo vsi že dve leti stareji, če bomo to včakali. Vse piše le „podlistek“, za druge prostore pa tako malo.“

(Dalje sledi.)

jih potolažili v stiskah, kolikim prav svetovali, kolikim dali dušno — kolikim tudi telesno zdravje; — sedaj pa, da jih ni več; se srce več ni moglo vzdržati, ampak v solzah je pokazalo svoja notranja čutila: — akoravno se Gorenjec ne joka rad — se je tu vendar razlegnil glasen jok.

Bil je pa ranji gospod gotovo tudi vreden, kakor je izvrstno razložil gospod govornik. Kdor ga je poznal, ga je moral ljubiti; kdor pa je čul njega samega pripovedovati, kako čudovito ga je Gospod vodil, da ga je pripeljal po samo 10 letnem učenju v duhovski stan: ta ga ni le ljubil in spoštoval, ampak se mu tudi čudil ter hvalil božjo previdnost, ki nizke izbera ter jih povišuje mnogim v blagor in korist. O tem vendar, ako bode ljubo, pri drugi priliki.

Tebi, pokojni gospod župnik, pa zakličem gotovo iz srca ne le jeseniških faranov, ampak vsacega, ki je poznal Tvojo blago dušo: Počivaj v miru in uživaj plačilo, za koje si se trudil 51 let v duhovnem pastirstvu.

Iz pod Gorjancev, 25. julija. Dne 23. t. m. je bila v Kandiji za županijo St. Mihel-Stopiče, Vavtavas in Podgrad volitev župana in občinskih svetovalcev. Dolgo se je odkladala in željno pričakovala ta volitev, posebno ker je potem, ko se je bil vitez Langer že decembra meseca 1874 županstvu odpovedal, katero je skoraj 10 let v rokah imel, le njegov pisavec kakor paša se obnašal, da je bilo res ljudstvo nevoljno. Izvoljeni so bili za župana g. Janez Zajec, za odbornike pa g. Vindišar iz Kandije, Dejak iz Gotne vasi, vitez Lander, M. Jerman iz Vélikega Stotnika, J. Jerič iz Stopič, Fr. Duler iz Vavtavasi, V. Oblak iz St. Mihela in J. Penca iz Čermošnjic. Večidel so že vsi izvoljeni imeli z občinskimi rečmi opraviti, toraj se je nadjati, da bodo tudi zdaj edini za blagor njim izročene velike občine delali. Novi g. župan, sicer že priletel, pa za svoja leta trden in delaven mož, bo moral pred vsem skrbeti za družega občinskega pisarja, popravljati ceste in pota od vasi do vasi, ktera so zelo zanemarjene. Dela bodo kazala sposobnosti voljenih mož.

Letošnja dolga zima in pozneje zopet sneg in mraz sta nam zakasnila žetev, ktera se bo pri nas še le konec tedna in druge tedne vršila. Strn je lepa, kjer je nj rja strla. Vinogradi so po nižavah nekoliko pozebli, drugo, če nas Bog nevrementa obvarje, kaže lepo. Sena je manj od lani.

Iz? 26. julija. (Tagespošta, — duhovniki.) Nimam danes v mislu onih poštenih (!) blatnih listov, ki blatijo duhovne s svojim črnim žolčem, n. pr. dunajskih judovskih, tudi ne ljubljanskih, temuč našo na pol turško teto v Gradcu t. j. našo „Tagespost.“ Rečem na pol turško, kajti samo avstrijske Turke ljubi, izhodnih pa ne, zakaj ne, tega ne vem; morda se je vendar v srcu odpadnika vrednika oglašil prirojeni slovanski čut? Bolje ovi list izvršuje svojo turško nalogo na domači zemlji, hrustaje dan za dnevom katoliške duhovne, ki pridejo marsikrat prav kot deus ex machina na vrsto. Ako glavnega vrednika graške pošte, Dr. Svobodo, slovanskega odpadnika, po njegovi smrti secirajo, utegnili bi v njegovem trebuhu najti kak kolar ali obuvalne kanone! V dogodku nadvojvode Ludvika Viktorja na Bledu brž po ljubljanskem nemčurju („Tagblatt“? compag.), kakor „Vat.“ piše, dolži in graja krivnika; kdo bi bil namreč tega drugi kriv, če ne katoliški duhovni, ki premalo učé ljudstvo? Par dni po tem bil je v Slov. bistrici ubit Franc Jančič, slov. bistriški škric, in

nemčur objavi pošti krivnika. No! saj ga poznate — katoliški duhovnik mora biti, „der die Regeln der Moral dem Volke nicht zugänglich machen will!“ Pojte se solit! Da vas ni sram. Najprej katoliškim duhovnom jemljete vpliv in veljavo, potem pa terjate, da naj jih ljudje poslušajo in ubogajo; kako se to strinja? Pač pa mislim, da ovi blatni škrici, poročevalci in sprejemniki bolj od duhovnov, redijo hudo delstva ker učijo duhovnov ne poslušati ter jih sami še teptajo. Zmodrilo bi jih le nekaj, da bi jih namreč, kolikorkrat gredo na zrak, mesto visocih blagih gospodov, pestili zdvijani ljudje, potem bi vedeli ceniti duhovsko oblast in bi se prepričali, da to, kar se zahtevajo od duhovnikov, je silno težek posel.

Domače novice.

V Ljubljani, 29. julija.

(Č. g. Karl Klun) dobil je baron Raubarjev beneficij pri stolnici ljubljanski. Patron temu beneficiju je starašina rodbine Raubarjeve, baron Ferdinand Rauber, ki biva v Oloszteleku pri Barothu na Erdeljskem, in ki je dotično pismo podpisal 21. t. m.

(„Laib. Ztg.“ in zemljepisje.) Popisovaje spredov 11 Turkov v Celovec „Laib. Ztg.“ pravi, da so turške vojake vjeli Črnogorci pri Bjelini ob Kleku. Če že v kakem dunajskem listu zasačimo takega zemljepisnega kozla, se temu ne čudimo, ker so dunajski pisarji ravno tako predrzni, kakor nevedni. Vrednika uradne „Laig. Ztg.“, ki je vsaj prvo latinsko šolo izdelal, bi moralo pa vendar sram biti, če si dá na ta način tiskano spričevalo o popolni geografski nevednosti, tem bolj sram, ker zdaj že vsak človek, ki se za dogodbe na jugu interesira, tedaj v prvi vrsti časnikar, vé vsaj za najvažnejše kraje v Srbiji, Bosniji, Hercegovini in Bulgariji; tedaj vsak človek vé, da Bjelina stoji na severo-vzhodni strani Bosnije in pred njo srbska armada Alimpičeva, tedaj ne Črnogorci. Klek pa je pod Hercegovino, tam so Črnogorci, pa Bjeline tam ni, — — če je ni morda zadnje dni brez naše vednosti vredništvo „Laibacherice“ iz severno-vzhodne strani Bosne kakih 60 milj daleč tje preneslo. Vrednik „Laibacherice“ naj bi rajše študiral še geografijo, kakor da se pase nad Turkom prijaznimi članki po „turških“ listih. — Sploh je poročilo o 11 Turkih tako, da bi človek mislil, da prihajajo vjeti od trume angeljev, ne pa od trume krutih divjakov, ki ženske skrunijo in otroke moré ter uganjajo nečloveške grozovitosti. Ne bodite tako „turški“ in učite se vendar geografije vsaj toliko, kolikor je vam je za zdaj treba.

(Iz seje deželnega odbora 22. julija.) Vloga nekterih krških meščanov, naj bi se Krško mesto iz sedanje z okolico združene občine ločilo in samostojna mestna občina postala, se ne vliši. — Za svojega zastopnika v cestnem odboru senožeškem si je deželni odbor izbral Jožefa Zelena, bivšega načelnika tega cestnega odbora. — Deželni odbor je pritrdil, da se ljudska šola v Šentjerneji razširi na Srazredno šolo, ter da se tretjemu učitelju dá 400 gl. letne plače. — Za zidanje ljudske šole pri sv. Križu v litijskem okrajnem glavarstvu se bode za leti 1877. in 1878. postavilo 3000 gl. v proračun narmalno-šolskega zaklada pod tem pogojem, da za to zidanje tudi državna blagajnica dá toliko podpore.

(Kegljanje na dobitke.) Društvo bolnih in onemoglih tiskarjev napravi kegljanje pri „zlati zvezdi“ od 30. julija do 15. avgusta s sledečimi 8 dobitki: namreč 1. dobitok 5 cekinov;

2. dobitok 4 cekine; 3. dobitok 3 cekine; 4. dobitok 10 srebrnih tolarjev; 5. dobitok 8 sreb. tolarjev; 6. dobitok 6 srebrnih tolarjev; 7. dobitok 4 sreb. tolarjev; 8. Šaljiv dobitok. — Serija velja 20 kr., h kateremu društvo uljudno vabi vse p. n. gospode kegljavce. Odbor.

Razne reči.

— Turki so hoteli 26. p. m. pri Vražogernici prekoračiti reko Timok in prodreti na zemljo srbsko. Pa vojna srbska jih je vrgla nazaj. Derviš paša je bil 24. t. m. od Čolaka Antiča popolnem pobit. Srbi so uplenili veliko reči. — „Naplo“ vpraša: Vé li ogerska vlada, da hoče cesarstvo nevtalitetu popustiti in se z orožjem mešati v srbsko turško vojsko? — „Hon“ v Turčiji živečim Madjarom priporoča, da naj vstopijo v Klapkovo prostovoljno četo.

— Prestavljena sta čč. gg. kaplana: Jož. Hernah v Kalobje in Juri Vtičar v Zibiko.

— Iz Iga se nam piše, s prošnjo, da bi priobčili: Nemila smrt je pokosila 13. t. m. edino 18letno hčér Josipino tukajšnje poštarice, kateri je bila pri poštnem poslu velika pomoč. Bila je gospica vsa vneta za lepi naš slovenski jezik in zavoljo drugih lepih lastnosti zelo priljubljena, kar je pričal njen sijajni pogreb, kterega se je vdeležila velika množica. Bodi jej blag spomin!

— V Bledu je bil v nedeljo 24. t. m. čitalniški pevovodja, gosp. Stöckl, napravil koncert, pri katerem se je posebno odlikovala rojakinja naša gospica Inata pl. Fichtenau, ki si je pod imenom Irma de Sassi kot operna pevka v Rimu, Florencu, Paviji, Bologni, Neapelnu in Milanu pridobila veliko slavo. Tudi gospa Odijeva in g. Kocelj sta si s svojim petjem, gosp. Stöckl pa z igro na glasoviru pridobili splošno priznanje in pohvalo zlasti pri nadvojvodu Ludviku Viktorju, ki je bil s koncertom prav zadovoljen. Gospica Irma de Sassi poda se vsled povabila v Oporto, kjer ji želimo toliko slave in vspeha, kakor ga je imela po drugih mestih.

— Iz Marnberga poroča „Gospodar“: Strašna nesreča se je 18. jul. pri nas prigodila. Ob 5. uri popoldne se prikaže črna megla; začelo je dežiti, bliskati in grometi. Delavci so z njiv bežali pod kozolce, kojih je na našem polju mnogo postavljenih. Tudi pastirji so svojo živino pod streho pribežali. Pod Kacijanerjevim kozolcem je bilo 12 ljudi in 5 krav. Naenkrat hudo zagromi in strela udari v kozolec, raztrga streho, gre nekoliko po slemenu in od slemena šine v krave in ljudi. Živina in ljudje, vse popada omoteno na tla in detelja pod kozolcem raztrošena začne goreti. K sreči je trenutek poprej močen veter nekemu delavcu, ki je zraven drugih stal, slamnati klobuk odnesel in ko je mož nekoliko stopinj za njim letel, je udarilo. Ta je bil edini, ki je pri zavesti ostal. Ko je plamen zagledal, je priskočil in srečno pogasil; drugače bi zgoreli kozolec in omamljeni ljudje. Sčasoma so se začeli zavedati, pa na noge skoro pol ure nobeden ni mogel stopiti. Polagoma so jim noge zopet oživele: ali žalibog ne vsem. Posestnik kozolca, pošten tržan Kocijaner in njegov 5 let stari sin sta mrtva obležala in 8 let stara pastirica je tako hudo ranjena, da bo morebiti še danes umrla. Tudi krave so vse mrtve obležale. Grozovito je bilo videti živino in ljudi mrtve poprek ležati.

— Huda ura je 25. t. m. popoldne razsajala skoro po vsem Kranjskem zlasti po Gorenjskem. V okolici loški je treskalo, da je bilo joj; na Praprotnem med Staro loko in Selcami je trešilo v neko hišo, ki je še z neko

drugo pogorela. Tudi se je moral v hribih kje oblak utrgati, ker je strašno naglo pridrla silno velika in kalna voda. Bog nas obvaruj nesreče, da bi ljudje vsaj to, kar so pridelali, srečno spravili pod streho. Včeraj smo zvedeli, da je bilo na Dolenjskem v nekaterih krajih še huje. V zatiškem okraju je vihar nekemu posestniku podrl z žitom natlačen 30 bran dolg kozolec, ter mu napravil veliko škodo. Tudi je strela ubila enega človeka in enega vola.

— Utonil. V spodnjih Bitnjah nad Loko so našli mlinarja Siherla v vodi. Ker je zraven njega ležala prazna denarna listnica in so vedeli, da je imel denar pri sebi, so mislili, da ga je kdo oropal in potem v vodo vrgel. Sodnijska preiskava pa je pokazala, da je moral sam v vodo pasti in si pri tej priliki tilnik zlomiti, ker je bil nekoliko vinjen in je tako najbrže ponoči pot zgrešil in prišel v vodo.

— Utonil je pri Grosupljem majar tamošnjega Činkeljnovega posestva, g. Hofer, če se ne motimo, brat čateškega g. župnika. Revez je neki vedno bolehal in se je po nasvetu zdravnikovem pridno kopal, da bi vtrdil svoje zdravje. V torek pa ga je v vodi menda krč prijel, in povzročil njegovo smrt. Naj v miru počival!

— V Dravo skočila je z mosta v Ptuj 20letna Marija Pušnik in v valovih zginila. Poprej je sletni sestri izročila ruto in pismo, v katerem pravi, da je zaradi domačih preprirov smrt izvolila.

— Popravek: Med profesorji gimnazije ljubljanske so v poslednjem „Slovincu“ 25. t. m. izostali gg. Nejedli, J. Vavru, K. Ahn, J. Gogala, J. Marn, in F. Žakelj. —

Gospodarske reči.

Banka „Slovenija“.)

(Konec.)

Nalog likvidacije v prvi vrsti je, da izpolni vse obveze ali dolžnosti društva, poleg tega pa, da iztirja, kar društvu gre. Dolžnosti ima naša banka, kakor vsaka zavarovalnica, neizmerno veliko. Vsaka polica je pravovozna pogodba, ki se enostransko ne more razrušiti. Vsak zavarovanec ima pravico zahtevati, da se ta pogodba do pičice izpolni, tedaj tudi, da se zavarovanje izteče; tu ni pozabiti, da se večina zavarovanj zoper škodo po ognji glasí na pet in deset let! Če kak zavarovanec dobrovoljno ne odstopi od svoje pravice, nič ne pomaga: čakati treba. Mi ne mislimo, da bi se po osebni trmoglavosti kaj takega res pripetilo, pa — mogoče je in zato se mora v poštev jemati. V ravno taki zavezi, kakor zavarovancem nasproti, je banka s protizavarovalnimi društvi, toraj tu isto veljá. Vrh tega je banka zapletena v mnoge pravde, o katerih se ne vé, kedaj bodo dognane; ravno tako ni moči reči, kedaj bodo realizirane vse društvene tirjatve. Dosledno tedaj niti približno presoditi ni mogoče, koliko časa bi trajala in koliko bi stala likvidacija o nepovoljnih primerljajih. Pa recimo, da pojde vse tako gladko, kakor si banka le želeti more: posrečilo se jej bode posebno v prav kratkem času pogoditi se z enim ali raznimi društvi, katero bode od necega v porazumljenji določenega dne naprej prevzelo vsa obstoječa risika, vsi zavarovanci in protizavarovalni zavodi bodo s tem zadovoljni, s kratka, likvidacija bode leto dni po

*) Da-si smo o banki „Sloveniji“ že mnogo in obširno pisali, priobčimo vendar še te sestavke, došle nam iz strokovnjaške roke, da bo reč na vse strani jasna. Vred.

njenem razglasu v časopisih dovršena (prej to po postavni določbi sploh ni mogoče!) — koliko stroškov bode v tem najugodnejšem slučaju?

Društvu, katero prevzame risika v oddelku za ogenj, trebalo bode za ostali čas tekoče zavarovalne dobe, po odbiti proviziji, katero bo to društvo banki za prepuščeno mu zavarovanje povrnilo, izplačati premije kacij . . . 33.000 gld. isto tako v oddelku za življenje po odbiti proviziji premije kacij . . . 2.000 „ (Nespametno je misliti, da bi kako društvo za prenesena mu zavarovanja razen omenjene provizije kaj dalo, ali celó „znaten znesek“ žrtvovalo!)

Členom podedovanjskih društev bode z ozirom na 5% upravne stroške in po odbiti proviziji vrniti okoli . . . 12.000 „ škode po požarih je še poravnati okoli . . . 35.000 „ škode v oddelku za življenje . . . 2.000 „

samo za to bode tedaj treba skupaj kapitala . . . 84.000 gld. od kojih bodo pozneje pozavarovalna društva za škode po požarih povrnila le kacij . . . 12.000 „

Za likvidacijo izvoljeni odbor, ki je po § 68. bankinih pravil zavezan „skrbeti za zagotovljenje novčnih sredstev vsled računov potrebnih, oziroma vseh visečih zavarovanj in drugih zavez“, bode tđaj svoj posel moral začeti s tem, da si za likvidiranje osigura glavnic 80.000 gld., z drugimi besedami, da zahteva doplačilo 20% ali 40 gld. na vsako delnico.

Kadar se vse društveno imetje v denar spravi, bode stvar morebiti drugače stala in nemara celó kaj ostane za razdelitev med delničarje, ko bode likvidacija končana. Da bi se pa ne varal kdo v tem obziru ali preveč sangvinične nade ne gojil, moramo opomniti, da smo iz svojega računa tu gori popolnem izpustili znesek 12.000 gld. za dvomne t. j. take požarne škode, zaradi katerih se banka pravda; če te pravde nesrečno izidejo, priraste plačil okoli 4000 gld. (ostalih 8000 gld. zadelo bi pozavarovalna društva). Dalje nismo vračunili stroškov za likvidacijo, posebno uradniških in drugih plač ne — kajti uradniki bodo še zmerom potrebni, ker bodo morali nujno rešiti obilne komplicirane račune. Naposled pa — kar nikakor ni postranska stvar — oni račun ne jemlje ozira na škode, katere utegnejo banko do dne izročitve zavarovanja še zadeti na svoti, ktera je pri banki zavarovana in nad 20 milijonov znaša!

Iz tega naj posname vsak sam, koliko povračila na delnice je pričakovati po likvidaciji! More li sploh kdo prevzeti poroštvo, da bode 20% doplačila na vsak način zadostovalo?

Mi smo pri kraji. Namen, ki nam je vdihnil misel priobčiti le-te članke, je bil ta, kolikor moči obče umevno in na podlagi dejanskih razmer razložiti položaj banke „Slovenije“ ter predočiti nasledke tega, o čemur bode 3. dan prihodnjega mesca sklepati velevažnemu, osodo „Slovenije“ imajočemu izvanrednemu občnemu zboru delničarjev. Po polnem smo si v svesti, da smo se podstopili težkega dela, hoteči pisati o stvareh, v katerih večina čast. čitateljev, katerim so ti članki namenjeni, ni zvedena. Ne vemo, kako se nam je posrečil izvod našega naloga; to pa vemo, da sta nas pri našem delu vodila najčistejši namen in stroga objektiviteta,

ter da je vse, kar smo naveli in z zanesljivimi številkami podprli, gola resnica. Nimamo še kaj pristaviti, vsak delničar naj razsodi sam, kako najbolje varuje banke „Slovenije“ t. j. svojo in svojih sodrugov korist. Ene stvari pa naj rodoljubni delničarji ne prezirajo in ta je važnost obstanka naše banke s političnega in narodnega stališča. Propad domačega zavoda bil bi nasprotnikom našega naroda dobrodošlo orožje in to — ob pomembepolnem času! Narod, ki mu ni mar za sredstva materijalne samostalnosti, danes ne sme nadejati se boljše bodočnosti!

Umrli so:

Od 25—28. julija. Blaž Hergenretter, jetnik v pos. del., 25 l., za spridenjem krvi. Andrej Košenina, dež. brambovec, 24 l., za pljučno sušico. Ana Riedl, gostica, 63 l., za rakom. Franc Doberlet, pek. pomočnik, 39 l., za vratno sušico. Štef. Stališa, delavec, 51 l., za vodenico.

Eksekutivne dražbe.

31. julija. 3. Andr. Papež-evo iz Smuka (245 gl.). — 3. Marije Turk-ove iz Zvirč (150 gl.). — 3. Karol Fabijani-jevo iz Žužemberka (3145 gl.), vse v Ljubljani. — 3. Adele Kaprec-eve (184 gl.) v Ljubljani. — 3. Blaž Pauli-jeva zapuščina (2862 gl.) v Kranji. — 2. Andr. Vernik-ovo (1400 gl.) v Ljubljani.

Štajarske.

29. jul. Andraš Muršec 320 gl. pri sv. Lenartu. Anton Jezernik 1013 gl. (3). Ant. Robnik 5800 gl. v Mahrenbergu (3)., grof Vasquez 2889 gl. v Celju. Miha Koler v Pruseničkem 357 gl. Miha Stegenšek v Leskovcu 3410 gl. Janez Kovač v Arnavasi 7182 gl.

31. jul. Miha Črešnjec v Oplotnici 720 gl., Jak. Maček 2573 gl. v Konjicah. Miha Tavšek v Rakitovcu 1525 gl.

2. avg. Anton Lamprecht 4643 gl. (3). Jož. Masten v Lopriču 2750 gl. Fr. Jug na Pragerskem 752 gl.

3. avg. Jan. Kračun v Žolpahu 720 gl. Štef. Strmšek v Stattenbergu (3).

4. avg. Anton Gajšek v Vodrišnji vasi 410 gl. Jož. Rohm v Brežicah 6400 gl. (2). Blaž Pak v Drenski gori 580 gl. Jernej Šinkovič v Bučah 340 gl. Janez Štefani v Šmarji 5000 gl. Janez Šima v Ptuj (3).

Telegrafične denarne cene 28. julija.

Papirna renta 65-70 — Srebrna renta 69-20 — 1860letno državno posojilo 113 — Bankine akcije 867 — Kredita akcije 143-20 — London 124-20 — Srebro 102-50 — Ces. kr. cekini 5 82 — 20frankov 9-87 1/2.

Denarstvene cene. 27. julija.

	Denar.	Blago
Državni fond.		
5% avstrijska papirna renta	65.65	65.80
5% renta v srebru	68.60	69.10
Srečke (lozi) 1854. l.	107.25	108.—
„ „ 1860. l., celi.	113.—	113.25
„ „ 1860. l., petinke	117.—	117.60
Premijski listi 1864. l.	130.25	130.75
Zemljiščine odveznice.		
Štajarske po 5%	96.50	96.50
Kranjske, koroške in primorske po 5%	95.—	—
Ogerske po 5%	73.—	74.—
Hrvaške in slavonske po 5%	82.50	84.—
Sedmograške po 5%	73.25	74.—
Delnice (akcije).		
Nacionalne banke	876.—	869.—
Unionske banke	67.75	68.—
Kreditne akcije	142.80	143.—
Nižoavstr. eskomptne družbe	660.—	670.—
Anglo-avstr. banke	73.—	73.20
Srečke (lozi).		
Kreditne po 100 gld. a. v.	155.20	156.—
Tržaške „ 100 „ k. d.	118.—	119.—
„ „ 50 „ „ „	56.—	56.50
Buđenske „ 40 gld. a. v.	26.—	28.—
Salmove „ 40 „ „ „	38.—	39.—
Palfi-jeve „ 40 „ „ „	30.25	30.—
Clary-jeve „ 40 „ „ „	32.—	33.—
St. Genois „ 40 „ „ „	29.50	30.—
Windischgrätz-ove „ 20 „ „ „	23.75	24.—
Waldstein-ove „ 40 „ „ „	21 —	22.—
Srebro in zlato.		
Ces. cekini	5.92	5.93
Napoleonsd'or	9.96	9.97
Srebro	102 40	102 50

Natisnili Blaznikovi dediči v Ljubljani.